

بررسی نقش مفاهیم حسابرسی بر میزان کشف جرایم حسابرسی در دیوان محاسبات کشور

محمد جواد طاهری

کارشناسی حسابداری، دیوان محاسبات استان کرمان، کرمان، ایران

چکیده

این تحقیق به بررسی نقش مفاهیم حسابرسی بر اشتباهات حسابرسی کشف شده توسط حسابرسان در قالب چارچوب نظری هافستده می پردازد. براساس اشتباهات حسابرسی کشف شده از ۷۰ نمونه از شرکتهای پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران، محقق به بررسی مستقیم ابعاد مفاهیم حسابرسی نظیر فاصله قدرت و فردگرایی بر میزان اشتباهات حسابرسی پرداخته است. نتایج تحقیق بیانگر این واقعیت است که فاصله قدرت و فردگرایی توضیح دهنده با اهمیتی در مورد میزان اشتباهات حسابرسی ندارد. تمرکز قدرت در بین اجزای یک شرکت و ایجاد تعدیل گرههای داخلی نسبتاً قوی و کارکنان صلاحیت دار مهمترین مشخصه شرکت های مورد مطالعه بوده و همچنین با توجه به روحیات و روابط کاری در ایران شرکتهای مورد مطالعه برخلاف فردگرایی بیشتر بر جمع گرایی تمرکز داشته اند؛ که این امر موجب اشتباهات کمتری در اقلام حسابرسی شرکتهای مورد نمونه بوده است. همچنین بر اساس تعدیل فرضیات تحقیق و وارد کردن نوع مالکیت شرکتهای که غالباً دولتی بوده اند بر میزان اشتباهات تاثیر داشته است و این امر بیانگر این موضوع است که نوع مالکیت شرکتهای (از حیث دولتی و خصوصی) بر افزایش میزان اشتباهات با توجه به هدف ایجاد آنها تاثیر گذار است.

واژه‌های کلیدی: اشتباهات حسابرسی کشف شده توسط حسابرسان، تاثیرات مفاهیم حسابرسی، فردگرایی، فاصله قدرت.

۱. مقدمه

در سال های اخیر گرایش شدیدی به استفاده از تئوریهای رفتاری در تحقیقات حسابرسی بوجود آمده است. بدون شک چنین مطالعاتی باعث غنای رشته حسابرسی شده و آن را از یک رشته خشک و کاملاً فنی (تکنیکی) خارج می سازد. این امر انجام تحقیقات گسترده در زمینه های مختلف، از بررسی عوامل روانشناختی که بر تهیه گزارشات مالی اثر می گذارند تا توجه به نقش سیاسی - اجتماعی حسابرسی در سازمان ها و جوامع را موجب شده است. به گونه ای که تاکنون مطالعات جالبی در عرصه حسابرسی و عوامل محیطی تاثیر گذار بر آن در جهان صورت گرفته است که همگی موید تقابل و تعامل حسابرسی و محیط بر یکدیگرند (هافستد، ۱۹۸۷، ۵۴).^۱

نتایج این تحقیقات نشان می دهد که توسعه و تکامل حسابرسی تحت تاثیر عوامل محیطی مختلفی قرار دارد که یکی از مهمترین این عوامل "مفاهیم حسابرسی" می باشد. تحقیق حاضر در واقع تلاشی است در جهت بررسی رابطه بین مولفه های مفاهیم حسابرسی (فاصله قدرت، فردگرایی) و اشتباهات حسابرسی کشف شده توسط حسابرسان و همچنین تاثیر عواملی از قبیل نوع مالکیت (دولتی یا خصوصی بودن) در مورد این رابطه مورد مطالعه و بررسی قرار می گیرد. در ادامه این پژوهش مطالبی در ارتباط با بیان مسئله، سوالات و اهداف تحقیق، مدل مفهومی تحقیق، فرضیات، قلمرو، تعریف واژه ها و اصطلاحات و محدودیت های تحقیق ارائه می گردد.

۲. طرح مسأله

مسئولیت اصلی حسابرسان طرح ریزی حسابرسی بنحوی است که نسبت به کشف تحریفات با اهمیت در صورتهای مالی شرکتها اطمینانی معقول بوجود آید در این راستا حسابرسان بمیزان زیادی بر قضاوت حرفه ای خود و تجربیات گذشته خود برای شناخت نسبت به انواع اشتباهات حسابرسی اتکا می کنند. اطلاع از ساختار و ویژگیهای اشتباهات حسابرسی به حسابرسان در ارزیابی ریسک و برنامه ریزی در مورد رویه های حسابرسی و بهبود و کارایی و اثر بخشی کشف اشتباهات کمک می نماید. مفاهیم حسابرسی بعنوان یک فاکتور مهم محیطی بر رفتار و رویه های حسابرسی و سیستم های تعدیل گری مدیریت تاثیر گذار است. تحقیقات زیادی در سطح دنیا در اینخصوص صورت پذیرفته که همگی حاکی از آن هستند که افراد مختلف از مفاهیم حسابرسیهای متفاوت اولویتهای رفتاری مدیریتی و سیستم های تعدیل گری متفاوتی را مد نظر قرار دارند لذا الگو های متفاوتی از انواع اشتباهات حسابرسی را از خود نشان میدهند بدین ترتیب نوعی رابطه بین مفاهیم حسابرسی های مختلف و الگوهای اشتباهات حسابرسی وجود دارد. بمنظور بررسی این موضوع از دو مولفه مفاهیم حسابرسی با توجه به دیدگاه و نظریه آقای هافستد استفاده میکنیم این دو مولفه فاصله قدرت و فردگرایی هستند این دو فاکتور با عوامل رخداد اشتباهات حسابرسی که توسط حسابرسان کشف می گردند ارتباط و نزدیکی دارد. در این تحقیق از چارچوب و تئوری هافستد، ۲۰۰۱ استفاده میکنیم.

بر مبنای آن سیستم های تعدیل گر داخلی یک سازمان منعکس کننده نرملهای اساسی مفاهیم حسابرسی آن سازمان بوده و ارتباط تنگاتنگی با فاصله قدرت دارد از سویی دیگر فردگرایی در مقابل جمع گرایی (تاکید بر گروه و نه فرد) در ارتباط با پیوستگی مدیریتی و گردش کارکنان در بخشهای مختلف شرکت و مشارکت در اشتباهات حسابرسی دارد.

۳. اهداف پژوهش

هدف از اجرای این تحقیق آن است که تاثیرات مفاهیم حسابرسی بر رفتار حسابداران و حسابرسان در حوزه ارزیابی عملکرد مدیران شرکتها و میزان اشتباهات حسابرسی در ارقام مالی صورتهای مالی مورد بررسی و ارزیابی قرار گیرد در این تحقیق موضوع مفاهیم حسابرسی با توجه به تئوری و دیدگاه هافستد از جنبه دو مولفه میزان فاصله قدرت و میزان فرد گرایی مورد بحث قرار می گیرد.

^۱-Hofsted.G,1999,p54

۴. فرضیه‌های تحقیق

با توجه به سوالات و مدل مفهومی تحقیق فرضیه‌های تحقیق بر اساس ابعاد بررسی موضوع تحقیق و نوع متغیرها از حیث تاثیر گذاری تدوین و بشرح ذیل بیان می‌گردد:

فرضیه اول: بین میزان فاصله قدرت و میزان اشتباهات حسابداری کشف شده در شرکت‌ها رابطه با اهمیتی وجود دارد.
فرضیه دوم: بین میزان فردگرایی و میزان اشتباهات حسابداری کشف شده در شرکت‌ها رابطه با اهمیتی وجود دارد.

۵. مبانی نظری پژوهش**۵.۱ مفاهیم حسابرسی به عنوان یک برنامه ریزی ذهنی**

هر فردی با خودش یک سری الگوهای فکری، احساسی و عملی دارد که آن را در طول زندگی یاد گرفته است. بیشتر این مسائل در دوران طفولیت آموخته شده است زیرا در آن دوران اشخاص بیشتر درک می‌کنند. به محض اینکه این الگوهای فکری، احساسی و عملی در مغز آدمی جا گرفت، باید دوباره آنها را فراموش کند و چیز جدید دیگری بیاموزد و فراموش کردن بعضی وقت‌ها خیلی مشکل‌تر از یادگیری مجدد است عنوانی معمولی برای این طرز فکر همان (مفاهیم حسابرسی) است (مفاهیم حسابرسی، ۶۱، ۱۳۸۶).^۱

۵.۲ فاصله قدرت

سه مفهومی که ترکیب شاخص فاصله قدرت را به وجود می‌آورد عبارتند از سوالات (۱) ترس افراد، (۲) استبدادی (رئیس نشان دهنده درک و تصور پاسخگویان از محیط کار روزانه شان می‌باشند) و (۳) آن چیزی است که پاسخگویان به عنوان ترجیحاتشان بر آن تأکید می‌ورزند یا اینکه آنها دوست دارند محیط کارشان به چه شکلی باشد.

۵.۳ فاصله قدرت و دولت

یک مورد دیگر که به همین شکل تحت تأثیر قرار می‌گیرد رابطه دولت-شهروند می‌باشد. این موضوع بلافاصله برای هر فردی که اخبار جهان را به صورت تیتروار می‌خواند روشن می‌شود که از کشورهای با تفاوت‌های فاصله قدرت میان دولت‌ها و شهروندان به شکلی بسیار متفاوت از سایرین برخوردار می‌نمایند و عقاید حاکم نوع روشهای مطلوب پرداختن به این تفاوت‌های قدرت را مشخص می‌سازند.

۵.۴ فردگرایی و جمع‌گرایی در ارتباط با شغل

در مشاغل زمانی که ((زمان شخصی)) مهم‌تر به حساب می‌آید ((چالش)) اهمیتش کمتر دیده می‌شود در حالی که در کشورها هر دو مورد یکدیگر را تقویت می‌کنند.

دو ویژگی مهم که می‌تواند برای تمایز بین مشاغل به کار برده شوند ((درونی)) در مقابل بیرونی می‌باشد. این کلمات به چیزهایی که در یک شغل در فرد ایجاد انگیزه می‌نماید مربوط می‌شوند، خودکار (مشاغلی که به صورت درونی انگیزش ایجاد می‌کنند) یا شرایط و پاداش‌های مادی فراهم شده (به صورت بیرونی در مشاغل انگیزش ایجاد می‌نمایند).

۵.۵ مدل‌های بررسی تغییرات حسابرسی**۵.۵.۱ مدل مک-کینون**

مک-کینون براساس نظریه سیستم‌های اجتماعی و کار اسمیت^۱ یک مدل نظری به منظور مطالعه توسعه و تحول حسابداری در یک زمینه تاریخی ارائه کرد. چهارچوب مذکور در نمایشگر ارائه شده است. در این چهارچوب با نام «چهارچوب برون-منشاء اصلاح شده» مقررات حسابداری مالی و گزارشگری شرکتی به عنوان اجزای متشکله یک سیستم اجتماعی دیده شده است که فرمول بندی و اجرای آن توسط واحدهای اجتماعی با هدف انجام وظایف صورت می‌گیرد.

^۱ - Esmit

۵.۵.۲ ابعاد ارزشهای مفاهیم حسابرسی از دیدگاه ترنر و ترامپنرز

ترنر و ترامپنرز (۱۹۹۳) تحقیقی مشابه با تحقیق هافستده در ۱۲ کشور انجام دادند. البته تمرکز اصلی تحقیق آنان بر ارزشهای زیربنایی مفاهیم حسابرسی در ۷ کشور دارای نظام سرمایه داری (آمریکا، انگلستان، سوئد، هلند، آلمان، فرانسه و ژاپن) بوده است. ترنر و ترامپنرز با تحقیق خود هفت ارزش مفاهیم حسابرسی برای جوامع سرمایه داری معرفی کردند که به شرح زیر است (عبدلی و رویایی، ۱۳۸۸، ۷۶).^۱

۵.۵.۳ توجه به وضعیت اکتسابی در برابر توجه به وضعیت انتسابی

این بعد ارزشی گویای وضعیت سیستمهای اعطای پاداش و ترفیع در جامعه است. در جوامعی که به وضعیت اکتسابی افراد توجه می شود، ترفیعات، متناسب با میزان موفقیت عملکردی آنان است. دلیل این کار نیز تشویق افراد به تداوم عملکرد خوبشان است؛ اما در جوامعی که به وضعیت انتسابی افراد توجه دارند، مبنای اعطای پاداش مواردی نظیر سمت، سابقه کار، جنسیت، تحصیلات و... است.

۵.۵.۴ اشتباهات حسابرسی^۱

محاسبه سود خالص ادواری همواره با مشکلاتی همراه است. در بهترین حالت تنها می توان اثر فعالیتها و رویدادهای مالی گذشته را اندازه گیری و برآورد های آگاهانه ای از اثرات فعلی رویدادهای احتمالی آتی ارائه کرد. صورتهای مالی که توسط در واحد های تجاری تهیه می شود ممکن است با اشتباهاتی همراه باشد اشتباهات در صورتهای مالی می تواند از موارد زیر ناشی شود (نشریه ۶۵ سازمان حسابرسی، ۱۳۸۶):^۲

الف - اشتباه در محاسبه (اشتباه ریاضی)

ب - اشتباه در بکار گیری اصول (روشهای) حسابرسی

ج - نادیده گرفتن و استفاده نادرست از واقعیت های موجود در زمان تهیه صورتهای مالی.

۵.۶ انواع اشتباهات حسابرسی

بسیاری از اشتباهات حسابرسی در نتیجه اعمال تعدیل گرای ناشی از سیستم ثبت دو طرفه کشف می شود. اگرچه سیستم تعدیل گرای داخلی در یک واحد تجاری ممکن است باعث آشکار شدن برخی از اشتباهات حسابرسی شود، اما پاره ای از اشتباهات نیز ممکن است تا دوره های (آتی) مشخص نگردد. در برخی اوقات، اشتباهات واقع شده ممکن است هیچگاه کشف نشود. مشکل اساسی زمانی است که اشتباهات واقع شده باعث شود تا سود واحد تجاری به مبلغی نادرست و غیر واقعی گزارش گردد.

۵.۶.۱ انواع مختلف اشتباهاتی که ممکن است طی فعالیتهای یک واحد تجاری رخ دهد به شرح زیر است:

۱ - استفاده از سرپژوهشهای اشتباه بر ای ثبت فعالیتها در دفتر روزنامه و یا انتقال ثبت های دفتر روزنامه به حسابهای اشتباه در دفتر کل.

۲ - عدم انتقال هر دو طرف بدهکار و بستانکار یک ثبت از دفتر روزنامه به حسابهای دفتر کل.

۳ - ثبت اشتباه مبالغ مربوط به یک فعالیت در هر دو طرف بدهکار و بستانکار دفتر روزنامه.

۴ - عدم ثبت یک فعالیت در دفتر روزنامه.

۵.۷ تغییر در رویه حسابداری

یکی از خصوصیات کیفی صورتهای مالی قابل مقایسه بودن آن می باشد. برای نیل به این خصوصیت، ثبات رویه در نحوه عمل حسابداری طی هر دوره مالی و نیز از یک دوره مالی به دوره مالی بعد ضروری است. از اینرو، نباید در رویه های حسابداری تغییری صورت گیرد مگر اینکه به علت رجحان رویه جدید بر رویه پیشین، از نظر ارائه مطلوب تر صورتهای مالی واحد تجاری، تغییر در رویه حسابداری قابل توجیه باشد یا اینکه تغییر به موجب قوانین آمره یا استانداردهای حسابداری جدید، الزامی شود.

^۱ - Accounting Errors

یکی از مشخصات تغییر در رویه حسابداری این است که این تغییر، حاصل گزینش بین دو یا چند روش حسابداری است. چنانچه معامله یا رویدادهایی که از نظر ماهیت با معاملات و رویدادهای قبلی به روشنی متفاوت است، لزوم اتخاذ یک روش جدید یا تعدیل روش موجود را ایجاب کند، این اتخاذ یا تعدیل روش تغییر رویه حسابداری محسوب نمی‌شود.

۶. پیشینه پژوهش

گری (۱۹۸۸) با الهام از تحقیقات این دو و با استفاده از نتایج تحقیقات هافستده مدلی را ارائه داد که نحوه ارتباط بین ارزشهای فرهنگی و حسابداری را به خوبی مشخص می‌کرد. تحقیقات زیادی به کمک مدل گری در حوزه های حسابداری مدیریت، حسابداری مالی و استانداردهای حسابداری و بررسی تأثیر فرهنگ بر عملکرد حسابداری تاکنون صورت پذیرفته است. تحقیقات اوربول و همکاران^۱ (۱۹۹۶) در اسپانیا و سو دورن و فارتی^۲ (۱۹۹۲-۱۹۸۱) در اندونزی از آن جمله اند (همان منبع، ۴۸). هافستد در تحقیق خود در سال ۱۹۸۰ بین کارکنان شرکت در ۵۰ کشور و به تعداد ۱۱۶۰۰۰ نفر به تحلیل و استدلال تفاوت فرهنگ بین کشورها در ۴ عنصر پرداخت که عبارت بودند از: فردگرایی، فاصله قدرت، گریز از ابهام و مردگرایی. کشور ایران در تحقیق هافستده از حیث فاصله قدرت رتبه ۲۹ و از حیث مردگرایی رتبه ۴۳ و از حیث اجتناب از ابهام رتبه ۵۹ و از حیث فردگرایی رتبه ۴۱ را داشت (همان منبع، ۴۸).

آرپان و ردبو (۱۹۸۵) در مطالعات خود به بررسی رابطه مجموعه معینی از ارزشهای اجتماعی با رویه های حسابداری پرداختند. آنان ارزشهای اجتماعی محافظه کاری، پنهان کاری، نگرش نسبت به تجارت و نگرش نسبت به حرفه حسابداری را مشخص کردند اما تحلیل سیستماتیکی از روابط بین آنها و رویه های حسابداری ارائه نمودند (همان منبع، ۴۹).

گری (۱۹۸۸) با بسط الگوی فرهنگ و ارزشهای اجتماعی مطرح شده توسط هافستده برای خرده فرهنگ حسابداری چهار ارزش تعریف کرد. از دیدگاه او چهار ارزش حسابداری عبارتند از: حرفه گرایی در مقابل کنترل دولتی - یکنواختی در مقابل انعطاف پذیری - محافظه کاری در مقابل خوش بینی - پنهان کاری در مقابل آشکار سازی. به اعتقادگری هر چه رتبه کشورها در اجتناب از عدم اطمینان و فاصله قدرت بالا و در فردگرایی و مردگرایی پایین باشد به احتمال زیاد رتبه آنها در محافظه کاری بالا و برعکس حالات فوق رتبه آنها در پنهان کاری بالا خواهد بود (همان منبع، ۴۹).

نوروش (۱۳۸۱) طی تحقیقی به بررسی ارزش های مفاهیم حسابرسی در ایران و امکان دستیابی به هدف ارائه مطلوب استانداردهای بین المللی حسابداری در ایران پرداخته است.

عبدلی و رویایی (۱۳۸۸) طی تحقیق به بررسی ارتباط مفاهیم حسابرسی با نظریه نمایندگی پرداخته اند جامعه اماری آنها شرکتهای پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران بود آنها ربر اساس نظریه هافستد چهار مولفه فاصله قدرت، فردگرایی، مردگرایی و اجتناب از ابهام را اندازه گیری کردند و در رابطه با نظریه نمایندگی به اندازه گیری مدیریت سود و کارگریزی کارکنان پرداختند نتیجه تحقیق آنها عدم تایید هر گونه رابطه ای بینمدیریت سود با مولفه های مفاهیم حسابرسی بود ولیکن رابطه کارگریزی با فردگرایی و فاصله قدرت تایید شد (عبدلی و رویایی، ۱۳۸۸، ۵۵).

۷. روش تحقیق

تحقیق حاضر از نوع تحقیقات کاربردی می باشد، امید است تحقیق حاضر راهگشایی برای تدوین سیاست ها و استانداردهای موثر و کارآی حسابرسی در کشور و الگویی برای انجام تحقیقات آتی جهت بررسی رابطه مفاهیم حسابرسی و موضوع حسابرسی و حسابرسی باشد. تحقیق حاضر از حیث روش اجرای تحقیق از جمله تحقیقات همبستگی یا همخوانی می باشد. این تحقیقات بر کسب اطلاع از وجود رابطه بین متغیرها انجام می پذیرد ولی الزاماً کشف رابط علت و معلولی مورد نظر نیست.

^۱ - Oriol et al, 1996

^۲ - Sodoorn and fagarti, 1981-1992

۸. یافته های پژوهش

متغیر وابسته تحقیق، اشتباهات حسابرسی به سه صورت قدر مطلق اشتباهات و نسبت قدر مطلق اشتباهات به مجموع مبلغ سرپژوهش مربوطه و نسبت قدر مطلق اشتباهات به مجموع داراییها (بدهیها و حقوق صاحبان سهام) از طریق مانده اقلام صورتهای مالی سال منتهی به ۱۳۸۵/۱۲/۲۹ و مانده اقلام مقایسه ای تجدید ارائه شده آن در سال مالی منتهی به ۱۳۸۶/۱۲/۲۹ برای سرپژوهشهای حسابها و اسناد دریافتنی، موجودی مواد و کالا، حسابها و اسناد پرداختنی و سود و زیان انباشته به شرح زیر محاسبه و جمع آوری گردیده است.

هدف آزمون فرض های اماری تعیین این موضوع است که با توجه به اطلاعات بدست آمده از داده های نمونه، حدسی که درباره خصوصیتی از جامعه می زنیم تایید می شود یا خیر. این حدس بنا به هدف تحقیق، نوعاً شامل ادعایی درباره مقدار یک پارامتر جامعه است. بنا براین یک فرض آماری ممکن است پذیرفته یا رد شود (اولادی، بهنام، ۱۳۸۸)

با توجه به فرضیه های اول و دوم که به وجود رابطه بین مولفه های مفاهیم حسابرسی و اشتباهات حسابرسی اشاره داشتند خلاصه ای از نتایج هر یک از فرضیات در قالب جداول جداگانه در یافته های پژوهش ارائه گردیده است. آزمون مزبور در دو مرحله انجام گردیده است که مرحله اول به آزمون رابطه بین مولفه مفاهیم حسابرسی (فاصله قدرت یا فرد گرایی) و مرحله دوم آزمون با وارد نمودن متغیر تعدیل کننده (نوع مالکیت) به تمامی فرضیه های تحقیق انجام گرفت.

۹. نتیجه گیری

در ابتدای شروع این تحقیق براساس فرضیات مطرح شده فرض بر این بود که بین مولفه های مفاهیم حسابرسی و اشتباهات حسابرسی کشف شده توسط حسابرسان رابطه با اهمیت و معناداری وجود داشته باشد و لیکن نتایج حاصل از تحقیق فرضیات محقق را رد نمود، هر چند که با وارد کردن نوع مالکیت شرکتها از لحاظ دولتی و خصوصی بودن برخی از فرضیات مورد تایید قرار گرفت. ولی بنظر می رسد تنها عوامل مفاهیم حسابرسی فرضیات تحقیق بر اشتباهات حسابرسی موثر نمی تواند باشد و سایر عوامل مفاهیم حسابرسی مطرح شده در تحقیقات آقای هافستده و سایر عوامل درون شرکتها و شرایط محیطی جامعه در بروز اشتباهات موثر است.

فرضیه اول: بین میزان فاصله قدرت و میزان اشتباهات حسابرسی رابطه معنا داری وجود دارد.

فرضیه فوق بیان می دارد که بین مولفه مفاهیم حسابرسی فاصله قدرت و میزان اشتباهات حسابرسی کشف شده توسط حسابرسان در رسیدگی به صورتهای مالی شرکتها نمونه آماری رابطه با اهمیت و معنا داری وجود دارد. ولی براساس نتیجه آزمون فرضیه که به بررسی رابطه بین میزان فاصله قدرت و قدر مطلق اشتباهات حسابرسی سرپژوهش سود و زیان انباشته پرداخته است. فرض فوق مورد تایید قرار نگرفته و فرضیه نقیض آن یعنی عدم وجود هر گونه رابطه بین دو متغیر تایید گردیده است همچنین با وارد نمودن متغیر تعدیل (نوع مالکیت) نیز فرضیه فوق مورد تایید قرار نگرفته است.

همچنین در بررسی نتیجه فرضیه فوق در مقایسه با تحقیق مشابهی که در کشور چین با حجم نمونه ۸۰ شرکت برای یکسال مالی انجام گرفته است نشان می دهد که در کشور چین در سطح شرکتها با مفاهیم حسابرسیهای مختلف موجود در آن کشور فرضیه وجود رابطه بین متغیر فاصله قدرت و اشتباهات حسابرسی مورد تایید قرار گرفته است ولی به توجه به عوامل اشاره شده در بالا که از بروز اشتباهات در یک سازمان در کشور ایران جلوگیری می نماید فرضیه فوق در این تحقیق مورد تایید قرار نگرفت.

فرضیه دوم: بین میزان فرد گرایی و میزان اشتباهات حسابرسی رابطه معنا داری وجود دارد.

فرضیه فوق بیان می دارد که بین مولفه مفاهیم حسابرسی فردگرایی و میزان اشتباهات حسابرسی کشف شده توسط حسابرسان در رسیدگی به صورتهای مالی شرکتها نمونه آماری رابطه با اهمیت و معنا داری وجود دارد. ولی براساس نتیجه آزمون فرضیه که به بررسی رابطه بین میزان فرد گرایی و قدر مطلق اشتباهات حسابرسی سرپژوهش سود و زیان انباشته

پرداخته است. فرض فوق مورد تایید قرار نگرفته و فرضیه نقیض آن یعنی عدم وجود هر گونه رابطه بین دو متغیر تایید گردیده است همچنین با وارد نمودن متغیر تعدیل (نوع مالکیت) نیز فرضیه فوق مورد تایید قرار نگرفته است. همچنین در بررسی نتیجه فرضیه فوق در مقایسه با تحقیق مشابهی که در کشور چین با حجم نمونه ۸۰ شرکت برای یکسال مالی انجام گرفته است نشان می دهد که در کشور چین در سطح شرکتهای با مفاهیم حسابرسیهای مختلف موجود در آن کشور فرضیه وجود رابطه بین متغیر فرد گرایی و اشتباهات حسابرسی مورد تایید قرار گرفته است. این فرضیه در این تحقیق با جامعه آماری انتخاب شده از کشور ایران مورد تایید قرار نگرفت.

۱۰. پیشنهادها

با توجه به چارچوب تحقیق حاضر پیشنهادهای به شرح زیر ارائه می گردد:

جامعه آماری تحقیق از بین شرکتهای بورس اوراق بهادار بدلیل ارائه اطلاعات شفاف تر انتخاب شده بود پیشنهاد می گردد برای انجام تحقیقات آتی از شرکتهای خارج از بورس انتخاب گردد به نظر می رسد در اینگونه شرکتهای اشتباهات به مراتب بزرگتری رخ دهد.

برای بروز کردن شاخص های آقای هافستده از همان سوالات ایشان برای اندازه گیری شاخص در سطح شرکت ها استفاده گردیده است. پیشنهاد می گردد برای انجام تحقیقات آتی از سوالات جدیدتر و متفاوت تر از سوالات ایشان که متناسب با مفاهیم حسابرسی و مذهب جامعه ایران باشد، استفاده گردد.

منابع

۱. آذر، ع و منصور مومنی، ۱۳۷۸، "آمار و کاربرد آن در مدیریت"، (جلد اول و دوم)
۲. بایزیدی، ا؛ و همکاران، ۱۳۸۸، "تحلیل داده های آماری به کمک نرم افزار SPSS"
۳. خاکی، غ، ۱۳۸۶، "روش تحقیق با رویکردی به پایان نامه نویسی"
۴. دراکر، پ، ترجمه محسن قدمی و محسن نیازمند، ۱۳۸۵، "نظریه های نوین سازمان و مدیریت"، انتشارات مؤسسه مفاهیم حسابرسی هنری پیام فردا، چاپ اول، ص ص ۱۵۴-۱۴۲.
۵. دیانته دیلمی، ز؛ و ایرج نوروش، ۱۳۸۲، "مقاله بررسی تأثیر مفاهیم حسابرسی بر ارزش های حسابداری در ایران (آزمون تجربی مدل گری)"، شماره ۳۳، مجله بررسی های حسابداری و حسابرسی ایران.
۶. دیریس، ا. ترجمه ناصر میرسپاسی و محمد گرجی، ۱۳۸۶، "مدیریت مفاهیم حسابرسی سازمان"، انتشارات مروارید، چاپ دوم، ص ص ۴۱-۳۵.
۷. دینگ، ی؛ و توماس جین جن، ترجمه محسن تنانی، ۱۳۸۶، "نقش مفاهیم حسابرسی در ایجاد تفاوت بین استانداردهای بین المللی و ملی"، مجله حسابداران انجمن حسابداران خبره ایران، شماره ۱۸۷.
۸. رایینز، ا.پ. ترجمه علی پارسائیان و سید محمد اعرابی، ۱۳۸۴، "مدیریت رفتار سازمانی"، انتشارات مرکز مطالعات و پژوهش های بازرگانی، جلد اول، ص ص ۳۲۰-۳۱۹.
۹. رضا زاده، ج و علی ثقفی، ۱۳۸۲، "زمینه مفاهیم حسابرسی رفتار حرفه ای حسابداران"، مجله مطالعات حسابداری دانشکده مدیریت و حسابداری دانشگاه علامه طباطبایی، شماره ۱، ص ص ۳۹-۳.
۱۰. ریاحی، ب. و علی پارسائیان، ۱۳۸۱، "تئوریهای حسابداری"، انتشارات پژوهشهای مفاهیم حسابرسی، چاپ اول، ص ص ۸۹-۹۵.
۱۱. عبدلی، م.ر و رضاعلی رویایی، ۱۳۸۸، "ارتباط مفاهیم حسابرسی با نظریه نمایندگی (با رویکرد مدیریت سود)"، پایان نامه دکتری حسابداری دانشگاه آزاد اسلامی علوم و تحقیقات.

۱۲. کمیته فنی سازمان حسابداری، ۱۳۸۷، "استاندارد های حسابداری ایران"، نشریه ۱۶۰، مرکز تحقیقات تخصصی حسابداری و حسابداری سازمان حسابداری، استاندارد شماره ۶ بند ۳۷ الی ۴۴
۱۳. مدرس، احمد ودیانتی، زهرا. سال ۱۳۸۳، "رابطه مفاهیم حسابداری و حسابداری"، مجله حسابرس، سازمان حسابداری، شماره ۲۶، ص ص ۴۳-۳۴.
۱۴. میرسپاسی، ن و حسن دانایی، ۱۳۸۵، "بررسی رابطه مفاهیم حسابداری سازمانی و سبک تصمیم گیری و آرایه الگوی بهینه"، مجله اقتصاد و مدیریت، شماره ۶۸، ص ص ۱۳-۱.
۱۵. نوروش، ا. ۱۳۸۱، "بررسی ارزش های مفاهیم حسابداری در ایران وامکان دستیابی به هدف ارائه مطلوب استانداردهای بین المللی حسابداری"، مجله بررسی های حسابداری و حسابداری ایران، دانشکده مدیریت دانشگاه تهران، شماره ۳۰، سال نهم، ص ص ۷۸-۵۹.
16. Andrew. Aciti, jeffrey J.burks, W.bruce Johnson,2009, "Materiality decisions and the correction of accounting errors",The accounting review, vol 84.
17. Askary,S,2006, "Accounting Professionalism,A Cultural Perspective of Developing Countries",volume 21,issue 1,pp 102-111.
18. Cigdem Soles, Sin an Ayah,2007,"The Historical Evolution of Accounting in China:The Effects of Culture", Spanish Journal of Accounting History, pp146-173.
19. Gray S.J, 1988,"Towards a Theory of Culture Influence on The Development of Accounting System Internationally", Abacus,March:1-15.
20. Gray, S.Jand Vents H.M,1995, "The Impact of Culture on Accounting Disclosure:Some International Evidence. "Asia -Pacific Journal of Accounting, December,PP 33 -43.
21. Harrison G.L and Mackinnon J.L,1986, "Culture and Accounting Change. A New Perspective Even Corporate Reporting Regulation and Accounting Policy Formation ", Accounting Organizations and Society, vole 11,3,pp 232-252.
22. Harrison, L.E,1992, "Who Prospers: How Cultural Values Shape Economic and Political Success Basic Books", New York.
23. Hendrickson, E.S Van Bread, H.F,1992,"Accounting Theory", R.R. Donnelley Sons Company P223.
24. Ho.Y-H and Lin C-Y,2008, "Cultural Values and Cognitive Moral Development of Accounting Ethics:A Cross – Cultural Study,Social Behavior and Personality", volum 36, issue 7, pp 883-891.
25. Hofsted. G,1999, "Culture & Organizations, Software of The Mind", Berkshire, England, Mc Grew -Hill.

Investigating the Role of Audit Concepts in the Level of Detection of Audit-related Offenses in the Supreme Audit Court of Iran

Mohammad Javad Taheri

Bachelor in Accounting, Kerman Province Department of Audit Court, Kerman, Iran

Abstract

This research investigates the role of audit concepts in the audit errors detected by auditors within the Hofstede's theoretical framework. Based on the audit errors detected from 70 companies of the listed companies in the Tehran Stock Exchange, the researcher has directly explored the role of dimensions of audit concepts such as power distance and individualism in the rate of audit errors. The results of the research reflect the fact that power distance and individualism do not account for the level of audit error. The concentration of power among the components of a company and the creation of relatively strong domestic moderators and competent employees are the most important characteristics of the companies under study. Moreover, considering the morale and working relationships in Iran, the companies under study have focused more on collectivism than individualism, which has led to fewer errors in the audit items of the sample companies. In addition, modifying the research hypotheses and entering the ownership type of companies which have mostly been state-owned companies have affected the rate of errors, which indicates that the ownership type of companies (public or private) affects the amount of errors in terms of the purpose of their creation.

Keywords: auditing errors detected by auditors, effects of audit concepts, individualism, power distance
